

A Honismereti Szövetség elnökségi ülése

1991. március 26.

Szikossy Ferenc ügyvezető elnök bevezetőjében örömmel tájékoztatott arról, hogy az Országgyűlés bizottsága által kiírt pályázaton szövetségünk 2 millió 5 ezer forint támogatást kapott. Javasolta, hogy azoknak a megyéknek, amelyek semmilyen pénzzel nem rendelkeznek, adjunk támogatást, melynek mértékéről a kuratórium rövidesen dönteni fog.

Ezt követően az elnökség a XIX. Országos Honismereti Akadémia programját vitatta meg, javaslatokat tettek a programterv alapján felkérendő előadókra. Megbeszélték a résztvevők körét is. Ennek alapján a megyei egyesületek jelzik, hogy hány fő részvételét támogatják, illetve hány fő kíván egy-egy megyéből saját költségén részt venni. Ezen túlmenően a szövetség lehetőséget ad 15 fő határon túli magyar részvételére, a Honvédelmi Minisztérium szintén 10 fő részvételére. Lehetőséget kért eddig az Akadémián való képviselőre a kaposvári és zsámbéki Tanítóképző Főiskola. Az elnökség megbízta az elnököt és az ügyvezető elnököt, hogy a javaslatok alapján véglegesítsék a programot és kérjék fel az előadókat.

Székely András Bertalan beszámolt a március 8-án megalakult határon túli magyar bizottságról. Az erdélyi, vajdasági, horvátországi, szlovéniai, burgenlandi, felvidéki és kárpátaljai szakembereket tömörítő testület feladata a szomszédos országok magyar helytörténeti, néprajzi gyűjtőmozgalmának támogatása.

A résztvevők elsősorban módszertani segítséget kértek, másrészt felvetődött a szomszédos országok-beli gyermekeknek az itthoni honismereti táborokban való részvételi lehetősége. Ennek megoldására javasolta az elnökség, hogy a tábori támogatások elbírálását követően néhány tábor vezetőjét keressük meg, milyen lehetőséget látnak határon túli gyerekek fogadására. A határon túli egyesületek, szakkörök feltérképezése is jó alapja lehet a konkrét kapcsolatok alakulásának. Égyed Ákos professzor javasolta egy néprajzos részvételét a bizottságban, valamint a Kárpát-egyesületet, mint háttérintézményt. Székely András jelezte, hogy a közeljövőben alakul a hazánkban élő nemzetiségek képviselőiből a második szakmai bizottság.

Harmadik napirendi pontként a kiadványok és táborok támogatására kiírt pályázat pályamunkáinak elbírálását vitatta meg az elnökség.

Juhász Antal javasolta, hogy a tábori támogatások odaítélését fel kellene gyorsítani április 15-ig, hogy a támogatás mértékének ismeretében tudják a szervezőmunkát végezni a táborvezetők. Véleménye szerint mind a kiadványok, mind a táborok támogatására nagyobb összeget kellene fordítani a meghirdetettnél.

Bedécs Gyula a tervezett isonzói táborba meghívta a szövetség két, később kijelölendő tagját. A tábori pályázatokat a tábori bizottság tagjai értékelik. A kiadványok támogatására beérkezett pályázatok elbírálására az elnökség szakmai bizottság összeállítását javasolta a Honismeret szerkesztői bizottságának tagjai sorából, így Kanyar Józsefet, Halász Pétert, Székely Györgyöt, Gazda Istvánt és Rédey Pált. A szakmai zsűri a közeljövőben elvégzi a pályázatok áttekintését, értékelését, melyről a pályázókat értesítjük.

A továbbiakban a Honismeret c. folyóirat terjesztésének gondjairól tárgyaltak a jelenlévők. *Halász Péter* jelezte azokat a nehézségeket, amelyek a postával való közvetlen kapcsolatból, az ott történt téves utasításokból, belső félreértésekből adódtak, amelyek miatt sok volt az előfizetők részéről a reklamáció. Az 1991. évi előfizetési díjak befizetése folyamatos, bár valószínű, hogy sokan nem figyeltek fel az 1990/4-es számban megjelent levélre, melyben jeleztük, hogy a lapnak ingyenes küldését a továbbiakban nem tudjuk vállalni. Várjuk a további előfizetőket, hogy a lapot legalább 2500 példányban tudjuk előállítani.

Szólt arról is, hogy segítséget kérünk a határon túli magyarok támogatására a Honismeret minél nagyobb számban való megküldésével.

Kanyar József felvetette, hogy sok olyan esemény történt, amin nem vettünk részt. Javasolta, hogy a különböző emléküléseken, melyekre meghívást kapunk, a szövetség nevében mindig legyen jelen valaki. Szikossy Ferencet felkérte, hogy április 4-én a Teleky Pál-emlékülésen vegyen részt, Székely György pedig a muhi csata 600. évfordulójának ünnepségén. Ő maga részt vesz május 8-án a Széchenyi-kép változája című évfordulós rendezvényen.

Halász Péter javasolta, hogy ilyen esetekben levélben jelezzük a meghívóknak, hogy kit delegál a szövetség név szerint. Bolla Dezső felhívta a figyelmet, hogy mi is hívjuk meg rendezvényeinkre a különböző társaságokat, egyesületeket.

Kanyar József a továbbiakban emlékeztetett arra, hogy a nemzeti médiák egyre sürgetőbben teszik szövé a nemzeti emlékhelyek ügyét, melynek a honismereti mozgalom lenne a legautentikusabb házigazdája. Felvázolta a már korábban is említett honismereti önkormányzati akadémia (vagy szabadegyetem) tervét, amit szeptemberi indítással javasol. Indító rendezvényként a legmegfelelőbb az lenne, ha emlékülést szerveznék a nemzettudat Széchenyi eszmerendszerében címmel, neves előadókkal. Ugyanezt javasolta megszervezni a Somogy megyei régióban a gőzhajózás, lótenyésztés stb. témakörében – közösen a Szántódi Tudományos Bizottsággal. A békéscsabai program tematikájából hiányolta a vidéki Magyarország önkormányzati problematikáját. Felhívta a figyelmet arra, hogy a „levéltártemetők” felszámolásában a Honismereti Szövetségnek fontos szerepe kell hogy legyen. Eltűntek a historia domusok, melyek őrzői most jelentkeznek – a honismereti mozgalomnak meg kell találnia ezeket az embereket. Mindezek miatt a feladatok miatt is hangsúlyozta, hogy a szövetség bizottságainak jobban kellene működniük, másrészt nagyobb propagandát kellene kifejteni.

Szikossy Ferenc szerint minden szervezet akkor jut nagyobb propagandához, amikor konkrét rendezvénye, akciója van. A mi mozgalmunkban ilyenek elsősorban a táborok, az évenkénti honismereti akadémia, az 1100. az évfordulóra való felkészülés stb. Tehát ezeket az eseményeket kell hangsúlyoznunk. A Széchenyi-emlékülés megszervezésével egyetért, egyben felajánlotta, hogy a Széchenyi Társasággal egyezteti a témát, hogy elkerüljük az azonosságokat.

Szikossy Ferenc felkérte Kanyar Józsefet és Székely Györgyöt, hogy készítsenek tervezetet az emlékülésre, amely alapján szervezőbizottságot hozhatunk létre, bevonva a budapesti és a Pest megyei egyesületet is a rendezésbe.

Székely György arra hívta fel a figyelmet, hogy óriási átalakulás megy végbe a társadalomban, éppen ezért a megyei egyesületeknek nagyon oda kell figyelniük arra, hogy a korábban létrehozott gyűjtemények (iskolatorténeti, iparágak történeti gyűjteményei, tsz-történetek stb.) el ne vesszenek. Ha fenntartásuk gondot jelent, keressenek patronálókat. Szikossy Ferenc példaként említette a Veszprém Megyei Építőipari Vállalat gyűjteményének sorsát, amelyet sikerült a felszámoló bizottságtól megmenteni. A kis helytörténeti gyűjtemények az önkormányzatok tulajdonába kerülnek, elidegenítésükhöz minisztériumi engedély kell, tehát bizonyos védeltséget élveznek, de az iskolagyűjtemények az iskolaszéktől függenek, tehát még minisztériumi védelemre sem számíthatnak. A Honismereti Akadémia idejére talán megjelenik az önkormányzati törvény, amelynek ismeretében felhívást kellene megfogalmazni ezeknek a gyűjteményeknek a védelmében.

Fabulya Lászlóné a honismereti mozgalom nagyobb propagandája érdekében javasolta, hogy sajtótájékoztatót kellene tartani az Akadémia előtt. Erre lehetőségként Szikossy Ferenc felajánlotta a Legújabbkori Történeti Múzeum sajtókávéházát, ahol rendszeresen részt vesz 35–40 újságíró. Legközebb májusban ismertetjük számukra az Akadémia programját.

Szikossy Ferenc a szövetség ügyintézésének megkönnyítésére kérte az elnökséget, értsenek egyet azzal, hogy a kézi kasszában állandóan lehessen 15 000 Ft. Valamint javasolta, hogy a gazdasági ügyek intézéséért fizethessünk minimális tiszteletdíjat az ezt végző személynek. Az elnökség mindkét javaslattal egyetértett.

Bolla Dezső mint az ellenőrző bizottság elnöke kérte, hogy április 17-re a szövetség ellenőrző bizottságát és pénzügyi ellenőrző bizottságát hívjuk össze, ahol az elnökség adjon tájékoztatást a tartalmi munkáról és a szövetség gazdálkodásáról. Egyúttal kérte, hogy a pályázatok elbírálásánál egy-egy fő vegyen részt e két bizottság képviselőiben.

Bartha Éva

Honismereti Szövetség megyei honismereti egyesületeinek címe, vezetőinek neve:

Baranya megye Pécs, Széchenyi tér 9.

elnök: *Gábori Imréné*

titkár: *dr. Antal Gyuláné*

Bács-Kiskun megye 6001 Kecskemét, Katona J. tér 8.

elnök: *dr. Mándics Mihály*

titkár: *Galambos Sándor*

Békés megye 5600 Békéscsaba, Luther u. 6.

elnök: *dr. Jároli József*

titkár: *Fabulya Lászlóné*

Borsod-Abaúj-Zemplén megye 3500 Miskolc, Herman Ottó Múzeum, Felszabadítók u. 24.

elnök: *Nagy Károly*

titkár: *Rémiás Tibor*

Csongrád megye 6722 Szeged, Tisza L. körút 47. II. em. Pf. 406

elnök: *Dr. Juhász Antal*

titkár: *Vecsernyés János*

Fejér megye 8000 Székesfehérvár, Martinovics u. 2.

elnök: *Klauszné Móra Magda*

titkár: *Nagy Éva*

Győr-Sopron megye 9021 Győr, Arany J. u. 28–32.

elnök: *dr. Jászberényi Ferencné*

titkár: *Horváth Győző*

Hajdú-Bihar megye 4026 Debrecen, Déry Múzeum

elnök: *dr. Varga Gyula*

titkár: *dr. Papp Klára*

Heves megye 3300 Eger, Bajcsy-Zs. út 9.

elnök: *dr. Csiffáry Gergely*

titkár: *Hajdú Jánosné*

Komárom-Esztergom megye 2800 Tatabánya, Felszabadulás tér 38.

elnök: *Gyüszi László*

titkár: *Kissné Cseh Julianna*

Pest megye 1054 Budapest, Steindl Imre u. 12.

elnök: *Mándli Gyula*

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 4400 Nyíregyháza, Luther u. 6.

elnök: *dr. Gyarmathy Zsigmond*

titkár: *Orosz Szilárd*

Szolnok megye 5000 Szolnok, Kossuth tér 4.

elnök: *dr. T. Bereczki Ibolya*

titkár: *Tálos László*

Vas megye 9701 Szombathely, Hollán Ernő u. 8. (Pf. 33)

elnök: *dr. Szabó László*

titkár: *Horváth György*

Veszprém megye 8200 Veszprém, Bezerédj u. 1.

elnök: *Hadnagy László*

titkár: *Gézné Kocsis Márta*

Zala megye 8901 Zalaegerszeg, Pf 11.

elnök: *dr. Gyimesi Endre*

Budapest: 1211 Budapest, Tanácsház tér 3.

elnök: *dr. Rédey Pál*, titkár: *Milosné Bóta Piroska*

A Honismereti Szövetség Alapítványára eddig befizetett:

Horányi György nyd. *Dunabogdány József A.* u. 2/A 2023, 500 Ft

Turóczi József Abony Deák F. u. 11. 2740, 1000 Ft

A Budapesti Honismereti Társaság

Tudatjuk Budapest város polgáraival és az ország történeti múltja, jelene és jövője iránt érdeklődőkkel, hogy megalakult a

BUDAPESTI HONISMERETI TÁRSASÁG

a Budavári Palota Király Pincéjében 1991. február 18-án.

Az előkészületi tárgyalások tavaly nyár óta folytak, amikor is kimondta a Csillebérci Honismereti Akadémia az Országos Honismereti Szövetség megalakulását. Mellénk állt a Budapesti Történeti Múzeum (a jövőben mint bázisintézmény), és minden lehetséges módon segíti a Budapest Honismereti Társaság tevékenységét. Állandó konzultánsunk: dr. Havassy Péter szaktanácsadó.

A BHT alapszabálya kimondja, hogy működési területünk: Budapest és környéke. 8. g) pontja szerint: „Együttműködik mindazokkal az intézményekkel és szervezetekkel, amelyeknek céljai nem ellentétesek a tagság törekvéseivel.”

Tagjai számára lehetőséget nyújt a honismereti tanácskozásokon, akadémiákon, táborokban való részvételre.

Tagok lehetnek klubok, körök, egyesületek, egyéni kutatók, a *belépési nyilatkozat* kitöltésével. A tagok a BHT minden tisztségére megválaszthatók. 10. c) pontja szerint: „Ígényelhetik a BHT szolgáltatásait, segítségét.” Legfőbb szerve a *közgyűlés*, amelyet évente szükség szerint, de legalább egyszer az elnökség hív össze.

A Budapesti Honismereti Társaság

elnöke: dr. Rédey Pál,

alelnöke: dr. Bolla Dezső,

titkára: Milosné Bóta Piroska,

elnökségi tagok:

Biró Ferencné,

Janek Éva,

dr. Mód Aladárné,

dr. Morvay Péter

Kiegészítő elnökségi tagok a Bp.-i Történeti Múzeum, az Országos Levéltár és a Szabó Ervin Könyvtár kijelölt képviselője. A kerületek és a támogató intézmények képviselőiből alakult 29 fős választmány intézi az ügyeket. A BHT gazdálkodását a számvizsgáló bizottság ellenőrzi. Elnöke: dr. Györfly Sándor, tagjai: dr. Dömötör Ákos és Karacs Zsigmond.

A BHT elnöksége felhívja és felkéri Budapest polgárait, egyéni kutatóit, a helytörténeti munka pártolóit, klubokat és egyesületeket társaságunkhoz való csatlakozásra, összejöveteleinken való részvételre.

A Budapesti Honismereti Társasághoz való csatlakozás szándékát a következő címre lehet elküldeni: Csepeli Helytörténeti Gyűjtemény Bp. XXI., Tanácsháza tér 3. 1211. Telefon: 276-7347, Bolla Dezső.

Bóta Piroska